

2. Джим В. Ю. Дослідження рівня спеціальної підготовки юних важкоатлетів в підготовчому періоді загально-підготовчому етапі з використанням різних методів швидкісно-силової підготовки / В. Ю. Джим, О. Б. Півень. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2015. – №9. – С. 51–56.
3. Джим В. Ю. Особливості тренувального процесу важкоатлетів на етапі попередньо-базової підготовки з використанням різних методів швидкісно-силової підготовки / В. Ю. Джим, О. Б. Півень. // Актуальні проблеми спортивних єдиноборств в видах. – 2016. – №12. – С. 76–79.
4. Канунова Л. Визначення кореляційного взаємозв'язку між показниками змагальних і спеціальних вправ та морфофункціональними показниками у гирьовичок 12-15 років / Л. Канунова, В. Джим. // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2020. – №2. – С. 119–135.
5. Олешко В. Теорія та методика тренерської діяльності у важкій атлетиці / Валентин Олешко. – Київ: Олімпійська література, 2018. – 332 с. – (Національний університет фізичного виховання і спорту).
6. Світова федерація важкої атлетики IWF [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.iwf.net/new_bw/results_by_events/.
7. Тихорський О. А. Особливості побудови тренувального процесу висококваліфікованих бодібілдерів в змагальному періоді підготовки / Олександр Анатолійович Тихорський. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2016. – №6. – С. 26–34.
8. Тихорський О. А. Удосконалення тренувального процесу висококваліфікованих бодібілдерів у підготовчому періоді, загальнопідготовчому етапі / О. А. Тихорський, В. Ю. Джим. // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2015. – №15. – С. 90–95.

References

1. Bugaev E., Dzhym V. Y. (2018). Improvement of the training process of weightlifters 11-12 years during the preparatory period using various methods of speed training. *Naukoviy Chasopis NPU Imeni M.P. Dragomanova*, 97(3), 11-14.
2. Piven O. B., Dzhym V. Y. Study of junior weight lifters' special fitness with different methods of speedpower training in preparatory period of general preparatory stage. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2015; 9: 51- 56. <http://dx.doi.org/10.15561/18189172.2015.0908>
3. Dzhym, V., & Piven, O. (2016). Features of the training process of weightlifters at the stage pre-basic training using different methods speed and strength training. *Martial Arts*, (1), 76-79.
4. Kanunova, L., & Dzhym, V. (2020). Determination of the correlation between the indicators of competitive and special exercises, and the morphofunctional indicator in female weightlifters aged 12-15 years. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 2(76), 119-135. doi:10.15391/sns.v.2020-2.008
5. Oleshko, V. (2017). *Theory and methods of coaching in weightlifting*. Kyiv: Olympiyska literatura.
6. IWF World Weightlifting Federation. (n.d.). Retrieved from https://www.iwf.net/new_bw/results_by_events/
7. Tykhorskyi, O. (2016). Features of construction of training process of highly skilled bodybuilders in the competitive period of preparation. *Pedagogy, Psychology and Medical and Biological Problems of Physical Education and Sports*, 6, 26-34.
8. Tykhorskyi, O., & Dzhym, V. (2015). Improving the training process of highly qualified bodybuilders in the preparatory period, the general preparatory stage. *slobozhanskyi herald of science and sport*, 15, 90-95.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.6(126).22

УДК 377: 355.541.2

Худякова Н. Ю.,
кандидат юридичних наук
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;

ФІЗИЧНИЙ СТАН МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ НА ЕТАПІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Здійснено аналізу нормативних документів, які висвітлюють особливості добору кандидатів на службу в Національну поліцію України й оцінювання їх рівня фізичної підготовленості. Встановлено вимоги до фізичної підготовленості майбутніх правоохоронців.

Визначено рівень і динаміку показників фізичного стану здобувачів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. У дослідженні взяли участь курсанти набору 2016 року (n=121), які проходили підготовку в Національній академії внутрішніх справ (м. Київ, Україна).

З'ясовано, що рівень фізичного стану майбутніх правоохоронців упродовж навчання визначався як «вищий за середній». Констатовано достовірне покращення значення індексу фізичного стану здобувачів на другому курсі ($p < 0,01$) та недостовірне погіршення на четвертому ($p > 0,05$). Опрацювання отриманих результатів засвідчило збільшення кількості осіб із рівнем фізичного стану «вищий за середній» та зменшення із «низьким». Результати досліджень дають підстави констатувати ефективність фізичної підготовки на першому, другому та третьому курсах й доводять необхідність удосконалення освітнього процесу шляхом збільшення частки загальної фізичної підготовки на четвертому курсі. Перспективи подальших досліджень убачаємо у визначенні динаміки фізичного стану працівників практичних підрозділів Національної поліції України.

Ключові слова: загальна фізична підготовка; поліцейський; тактика самозахисту; фізична підготовка; фізичний стан.

Худякова Н. Ю. Физическое состояние будущих правоохранителей на этапе профессионального становления. Осуществлен анализ нормативных документов, освещающих особенности отбора кандидатов на службу в Национальную полицию Украины и оценки их уровня физической подготовленности. Установлены требования к физической подготовленности будущих правоохранителей.

Определен уровень и динамику показателей физического состояния соискателей высших учебных заведений со специфическими условиями обучения. В исследовании приняли участие курсанты набора 2016 ($n = 121$), которые проходили подготовку в Национальной академии внутренних дел (г. Киев, Украина.).

Установлено, что уровень физического состояния будущих правоохранителей в течение обучения определялся как «выше среднего». Констатировано достоверное улучшение значения индекса физического состояния соискателей на втором курсе ($p < 0,01$) и недостоверное ухудшение на четвертом ($p > 0,05$). Обработка полученных результатов показал увеличение количества лиц с уровнем физического состояния «выше среднего» и уменьшения с «низким». Результаты исследований дают основания констатировать эффективность физической подготовки на первом, втором и третьем курсах и доказывают необходимость совершенствования образовательного процесса путем увеличения доли общей физической подготовки на четвертом курсе. Перспективы дальнейших исследований усматриваем в определении динамики физического состояния работников практических подразделений Национальной полиции Украины.

Ключевые слова: общая физическая подготовка; полицейский; тактика самозащиты; физическая подготовка; физическое состояние.

Khudyakova N. Yu. Physical condition of future law enforcement officers at the stage of professional development. The analysis of normative documents covering the peculiarities of selection of candidates for service in the National Police of Ukraine and assessment of their level of physical fitness is carried out. Requirements for the physical fitness of future law enforcement officers have been established. It was stated that the level of physical fitness of future law enforcement officers is determined during the selection of candidates for service in the police, and further - during the annual final inspection in the system of police training. The main goal is to establish a person's fitness for service in the police and the ability to tolerate physical activity without reducing the ability to work while performing official duties.

It is determined that the study of the physical condition of higher education students will determine the effectiveness of training sessions and their focus on improving health. The purpose of the article: to determine the dynamics of the physical condition of future law enforcement officers at the stage of professional development. The level of physical condition was assessed by indicators of body weight, body length, age, heart rate, pressure and was determined by the formula of the physical condition index. Based on the research, the level and dynamics of indicators of physical condition of applicants for higher education institutions with specific learning conditions were determined. The study involved cadets of the 2016 enrollment ($n = 121$), who were trained at the National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine).

It was found that the level of physical condition of future law enforcement officers during the training was defined as "above average". There was a significant improvement in the value of the index of physical condition of applicants in the second year ($p < 0.01$) and an insignificant deterioration in the fourth ($p > 0.05$). The processing of the obtained results showed an increase in the number of people with a level of physical condition "above average" and a decrease with "low". The results of research give grounds to state the effectiveness of physical training in the first, second and third courses and prove the need to improve the educational process by increasing the share of general physical training in the fourth year.

We see prospects for further research in determining the dynamics of the physical condition of employees of practical units of the National Police of Ukraine.

Key words: general physical training; policeman; self-defense tactics; callisthenics; physical condition.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Реформування системи МВС України, створення Національної поліції підвищують вимоги до підготовленості особового складу. Особливу увагу звертають на фізичну підготовленість майбутніх правоохоронців [4; 6].

Визначення рівня фізичної підготовленості майбутніх правоохоронців здійснюють під час добору кандидатів на службу в поліції, а надалі – під час щорічної підсумкової перевірки в системі службової підготовки поліцейських [6]. Рівень фізичної підготовленості кандидатів на службу в поліцію визначають шляхом проведення тестування основних фізичних якостей і навичок [13; 15; 19]. Головна мета – встановити придатність особи до служби в поліції та спроможності переносити фізичні навантаження без зниження працездатності під час виконання службових завдань, що стоять перед органами та підрозділами поліції.

Після створення Національної поліції України було підписано та введено в дію низку наказів [19], які регламентують порядок й умови перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів на службу в поліцію. Основним нормативно-правовим актом, що затвердив Положення з організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України і до якого вносили зміни й доповнення, є наказ МВС України від 9 лютого 2016 р. № 90 [5]. У Положенні визначено, що до тестування рівня фізичної підготовленості допускають осіб, які пройшли військово-лікарську комісію. З метою об'єктивного вивчення рівня фізичної підготовленості кандидатів здійснюють їх розподіл за віковими групами. Рівень фізичної підготовленості кандидатів оцінюють за результатами виконання контрольних вправ зі згинання та розгинання рук в упорі лежачи (для жінок), комплексної силової вправи (для чоловіків), бігу на 100 м та бігу на 1000 м (для жінок і чоловіків). Дещо вищі вимоги до кандидатів, яких відбирають на службу до підрозділів поліції особливого призначення [1; 5]. Рівень фізичної підготовленості практичних працівників визначають під час підсумкової перевірки в системі службової підготовки поліцейських [19].

Важливим критерієм фізичної підготовленості особи є рівень її фізичного стану. Його визначається на підставі аналізу низки факторів, ключовим із яких є показники серцево-судинної системи, маси тіла, віку тощо. У спеціальній літературі [4; 14; 16] зазначено, що фізичний стан характеризує особистість людини, стан здоров'я, статури і конституції, функціональні можливості організму, фізичну працездатність і підготовленість.

Оцінювання рівня фізичного стану майбутніх правоохоронців можна вважати індикатором оздоровчої ефективності виконання фізичних вправ, а також показником готовності до різноманітних навантажень, загальним критерієм ефективності процесу фізичного виховання.

Навчання здобувачів у закладі вищої освіти із специфічними умовами навчання передбачає перевантаження інформаційної сфери, зниження рухової активності. Гіподинамічний режим діяльності спричинює комплекс функціональних розладів, які розповсюджуються на функції системи кровообігу, дихання, опорно-рухового апарату, процеси обміну речовин і призводять до суттєвого погіршення адаптаційних можливостей організму, унаслідок чого він не спроможний ефективно протистояти комплексу негативних чинників такої діяльності. Унаслідок цього виникає явище детренованості, погіршується фізичний стан, знижується працездатність [2; 5].

Удосконалення фізичного стану, зміцнення та підвищення рівня здоров'я, усебічний розвиток фізичних якостей, формування необхідних умінь і навичок в майбутніх працівників поліції покладено на фізичну підготовку. Система фізичної підготовки поліцейських передбачає загальну фізичну підготовку і тактику самозахисту й особистої безпеки [13].

У закладах вищої освіти МВС України навчальною дисципліною, на яку покладено окреслені завдання є спеціальна фізична підготовка. У праці [7] зазначено, що спеціальна фізична підготовка спрямована на розвиток у курсантів спеціальних рухових якостей і формування знань, умінь та навичок за допомогою яких реалізується досягнення визначеної мети.

Реалії практичної діяльності поліцейських дають підстави констатувати, що низький рівень фізичного стану знижує ефективність їх службової діяльності [11; 12; 20]. Це засвідчує необхідність вивчення рівня фізичного стану майбутніх правоохоронців та удосконалення освітнього процесу шляхом розроблення новітніх методик, які спрямовані на підвищення його рівня в сучасних умовах функціонування закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що вивченню динаміки фізичного стану майбутніх фахівців у процесу навчання присвячено праці багатьох науковців [5; 7; 17; 18; 21–23]. Дослідники одностайно наголошують, що низький рівень загальної фізичної підготовленості призводить до погіршення фізичного стану та здоров'я, зниження ефективності навчальної, а надалі – службової діяльності [3; 8-10].

До проблеми підвищення рівня фізичного стану та підготовленості слід підходити з позиції теорії адаптації. У спеціальній літературі зазначено, що адаптація – це процес пристосування будови та функцій організмів та їх органів до умов середовища [13]. Констатовано, що фізичні вправи є основним засобом тренування усіх фізіологічних систем організму. Систематичне виконання фізичних вправ зумовлює в організмі людини три основних позитивних тренувальних ефекти: морфологічні й функціональні зміни, що спостерігаються у стані спокою; посилення максимальних функціональних можливостей всього організму в цілому; підвищення ефективності (економічності) діяльності всього організму в цілому та його органів і систем під час виконання певного виду м'язової діяльності.

Тренувальні ефекти виникають лише в тому разі, коли фізичні навантаження перевищують звичне навантаження та досягають оптимальної інтенсивності, тривалості й використовуються з певною періодичністю.

Науковими дослідженнями [9; 13; 14; 22] встановлено, що для підвищення рівня фізичної підготовленості заняття слід проводити не менше ніж три рази на тиждень. Зниження частоти навчальних або тренувальних занять двічі на тиждень дозволяє лише підтримувати рівень фізичної підготовленості, а проведення занять один раз на тиждень лише затримує, але не припиняє зникнення позитивних тренувальних ефектів [5]. Тому під час планування навчальних занять зі спеціальної фізичної підготовки слід пам'ятати про головні методичні принципи фізичного виховання, які окреслюють специфіку педагогічного процесу у сфері фізичної культури. З позиції підвищення фізичної підготовленості та покращення фізичного стану здобувачів важливим є принцип систематичності, який передбачає побудову освітнього процесу у вигляді певного алгоритму, що забезпечує логіку і взаємозв'язок різних аспектів управління. Він вимагає, щоб заняття фізичними вправами не зводилося до проведення епізодичних, розрізнених заходів, а здійснювалося безперервно і послідовно. На думку низки фахівців [5; 6; 11], важливим є дотримання педагогічних умов та переконання з метою досягнення свідомого прагнення здобувача підвищувати рівень власної фізичної підготовленості та, як наслідок, покращувати фізичний стан та здоров'я. Зокрема у праці [5] В. В. Бондаренко виокремлює низку педагогічних умов, які підвищують ефективність професійної підготовки працівників патрульної поліції, а саме: формування мотивації у слухачів (працівників) до навчання, підвищення рівня власної професійної готовності; належний рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу; практична спрямованість освітнього процесу; професійна компетентність викладачів та інструкторів; залучення слухачів (працівників) до активної позанавчальної діяльності професійно-практичної спрямованості.

Фахівці, які досліджували особливості мотивації особи до занять фізичними вправами, стверджують, що підтримувати на достатньому рівні свій фізичний стан може лише особа, яка свідомо до цього ставить та розуміє негативні наслідки низької рухової активності [18].

Грунтовний аналіз наукової літератури дає підстави констатувати наявність значної кількості тестів за допомогою яких можна оцінити фізичний стан людини. Відомим є метод визначення аеробної працездатності, як провідного чинника фізичного стану, який показує стан функціональних резервів. Інформативним методом визначення функціонального стану є застосування інтегральних функціональних показників, що дозволяють оцінити фізичний стан, маючи росто-вагові показники та параметри діяльності організму у спокої: частота серцевих скорочень (далі – ЧСС) та артеріальний тиск (далі – АТ). Одним із таких є індекс фізичного стану (далі – ІФС). Основою ІФС є формула взаємозв'язку між фізіологічними показниками в спокої та рівнем максимальної фізичної працездатності. Складовими є: ЧСС, АТ, маса тіла, довжина тіла та вік.

Вивчення фізичного стану здобувачів вищої освіти дозволить констатувати ефективність навчальних занять та їх

спрямованість на зміцнення здоров'я.

Мета статті: визначити динаміку фізичного стану майбутніх правоохоронців на етапі професійного становлення.

Методи і матеріали. Для досягнення мети та вирішення завдань дослідження використано комплекс сучасних загальнонаукових методів: теоретичні (метод концептуально-порівняльного аналізу, структурно-системного аналізу, синтезу, узагальнення); емпіричні (тестування, педагогічне спостереження); методи математичної статистики. За допомогою теоретичних методів систематизували й узагальнювали інформацію про досліджувані об'єкт і предмет, зіставляли наявні теоретичні підходи до розв'язання проблем підготовки майбутніх працівників поліції. Емпіричні методи використовували для діагностування рівнів розвиненості досліджуваних показників. Методи математичної статистики – для коректного опрацювання даних і виявлення достовірності різниці між досліджуваними показниками.

У дослідженні взяли участь курсанти набору 2016 року (n=121), які проходили підготовку в Національній академії внутрішніх справ (м. Київ, Україна). Рівень фізичного стану оцінювався за показниками маси тіла, довжини тіла, віку, ЧСС, тиску та визначався за формулою індексу фізичного стану, запропонованою Є. А. Пироговою [16]:

$$ІФС = (700 - 3 \times ЧСС - 2,5 \times АТсер - 2,7 \times вік + 0,28 \times маса \text{ тіла}) / (350 - 2,6 \times вік + 0,21 \times довжина \text{ тіла}),$$

де, ЧСС – частота серцевих скорочень у спокою за 1 хв (уд./хв);

АТсер – середній артеріальний тиск (мм рт. ст.), визначається за формулою:

$$АТсер = ((АТс - АТд) / 3) + АТд$$

де, АТс – артеріальний тиск систолічний;

АТд – артеріальний тиск діастолічний

Ранжування рівнів фізичного стану за ІФС здійснювалося за табл. 1

Таблиця 1

Ранжування рівнів фізичного стану (у. о.)

Рівень фізичного стану	Діапазон значень ІФС
Низький	≤ 0,375
Нижчий від середнього	0,376–0,525
Середній	0,526–0,675
Вищий від середнього	0,676–0,825
Високий	≥ 0,826

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення рівня фізичного стану курсантів передбачало обчислення й аналіз низки показників, які поєднує індексу фізичного стану. З метою встановлення вихідного рівня ІФС взято показники медичних обстежень майбутніх правоохоронців перед вступом до закладу вищої освіти. Вивчення динаміки показників фізичного стану передбачало опрацювання й аналіз результатів щорічних медичних обстежень. Використовуючи методи математичної статистики визначено середні результати показників фізичного стану курсантів (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка фізичного стану майбутніх правоохоронців на етапі професійного становлення (n=121)

Рік навчання Показники фізичного стану	1-й	2-й	3-й	4-й
	X±m	X±m	X±m	X±m
ЧСС, уд./хв	72,14±1,29	69,9±1,18	69,4±1,05	68,8±1,18
АТс мм рт. ст.	121,8±1,53	113,3±1,63	108,9±2,10	115,4±1,26
АТд, мм рт. ст.	74,7±1,24	70,6±1,12	68,1±1,27	68,9±1,05
АТ ср., мм рт. ст.	90,4±0,52	84,6±0,49	81,7±0,48	84,4±0,56
Вік, років	16,7±0,09	17,6±0,08	18,6±0,09	19,8±0,08
Маса тіла, кг	75,6±1,82	76,8±1,49	76,8±1,50	78,1±1,49
Довжина тіла, см	176,9±0,96	177,1±1,02	178,9±0,94	179,8±1,02
ІФС, ум. од.	0,673±0,017	0,740±0,016	0,770±0,015	0,746±0,016
Достовірність різниці (p _{1курс-2курс})	p<0,01			
Достовірність різниці (p _{2курс-3курс})	p>0,05			
Достовірність різниці (p _{3курс-4курс})	p>0,05			
Достовірність різниці (p _{1курс-4курс})	p<0,001			

Встановлено, що до вступу в заклад вищої освіти ІФС майбутніх правоохоронців становив 0,673±0,017 ум.од., що відповідало «середньому» рівню фізичного стану. Здійснюючи аналіз досліджуваних показників за період навчання виявлено, що рівень фізичного стану має певну залежність від курсу навчання. Так на другому курсі ІФС підвищився порівняно з вихідним рівнем на 0,067 ум.од. й становив 0,740±0,016 ум. од. (p<0,01), що відповідає рівню фізичного стану «вищому від середнього» та достовірно краще ніж відповідний показник на першому курсі. На третьому курсі ІФС зріс на 0,03

ум.од. й сягнув $0,770 \pm 0,015$ ум. од. Однак різниця порівнюючи з другим курсом не достовірна ($p > 0,05$). Таке значення ІФС також відповідає рівню фізичного стану «вищому від середнього». На четвертому курсі досліджуваний показник дещо знизився й досяг $0,746 \pm 0,016$ ум.од. ($p > 0,05$).

З огляду на динаміку рівня фізичного стану здобувачів констатовано, що на першому курсу кількість осіб із «високим» рівнем фізичного стану становила 6,2%. На другому курсі їх кількість досягла 18,7%, на третьому – 27,5%. Однак на четвертому курсі кількість курсантів із «високим» рівнем фізичного стану знизилася до 19,1%. Рівень фізичного стану «вищий за середній» на першому курсі зафіксовано у 36,7% осіб. На другому – 43,4%, на третьому – 49,1%, четвертому – 49,2%. «Середній» рівень фізичного на початку навчання виявлено в 48,4% осіб. На другому курсі кількість здобувачів із середнім рівнем фізичного стану зменшилася на 13,1% й становила 30,3%. На третьому – 18,1%, четвертому – 25,8%.

Важливим є те, що протягом навчання спостерігається зниження кількості здобувачів із рівнем фізичного стану «нижчий за середній». Так, на першому курсі такий рівень зафіксовано в 8,7% осіб, на другому їх кількість становила – 7,6%. На третьому та четвертому відповідно 5,3% та 5,9%. Осіб із рівнем фізичного стану «низький» не виявлено.

Одержані результати доводять ефективність фізичної підготовки на першому та другому курсах. Достовірне покращення ІФС на першому курсі відбулося за рахунок систематичних занять фізичною підготовкою, де передбачено значний обсяг загальної фізичної підготовки. Крім цього специфіка навчання в закладі вищої освіти із специфічними умовами навчання спрямовує їх до самостійних занять в тренажерних залах та на спортивних майданчиках, що ефективно впливає на рівень фізичної підготовленості та покращення фізичного стану.

На третьому та четвертому курсах практичні заняття зі спеціальної фізичної підготовки спрямовані переважно на формування навичок із тактики самозахисту та особистої безпеки й менше часу відведено на загальну фізичну підготовку. Як наслідок, покращення фізичного стану курсантів на третьому курсі відбувається, але менш інтенсивно ніж на другому. На четвертому курсі ІФС знизився на 0,024 ум.од. Слід відмітити, що тенденція до зниження фізичної підготовленості та фізичного стану здобувачів старших курсів навчання простежується практично у всіх закладах вищої освіти МВС України, що пояснюється адаптацією до специфіки навчання.

Висновки. Аналіз показників фізичного стану майбутніх правоохоронців на першому курсі навчання дозволив визначити ІФС, який відповідає «середньому» рівню фізичного стану. Опрацювання досліджуваних показників упродовж навчання засвідчило позитивну динаміку щодо збільшення кількості осіб із рівнем фізичного стану «вищий за середній» та зменшення кількості майбутніх правоохоронців із «низьким» рівнем фізичного стану. Результати здійснених досліджень свідчать про ефективність фізичної підготовки, однак погіршення ІФС на четвертому курсі доводить необхідність удосконалення освітнього процесу завдяки збільшенню частки загальної фізичної підготовки.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у визначенні динаміки фізичного стану працівників практичних підрозділів Національної поліції України.

Література

1. Бондаренко В. В. Службова підготовка як складова системи професійного навчання працівників Національної поліції України. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2017. Вип. 7 (89). С. 4–8. (Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»). URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/20127/1/Bondarenko%20V.V..pdf>.
2. Бондаренко В. В. Формування готовності до професійної діяльності працівників підрозділів патрульної поліції. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2017. Вип. 6. С. 91–108.
3. Бондаренко В. В. Модель якостей працівника міліції, яка надає йому перевагу в умовах несподіваного зіткнення з озброєним супротивником. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт. 2010. № 81. С. 136 – 140.
4. Бондаренко В. В., Решко С. М. Фізичний стан курсантів Національної академії внутрішніх справ. Юридична психологія. 2015. № 2. С. 180–190.
5. Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями : монографія. Київ, 2018. 524 с.
6. Бондаренко В. В. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх працівників патрульної поліції : дис. ... док. пед. наук : 13.00.04. Чернігів, 2019. 651 с.
7. Бондаренко В. В. Формування рухових умінь та навичок курсантів вищих навчальних закладів МВС України у процесі занять зі спеціальної фізичної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Чернігів, 2012. 219 с.
8. Бондаренко В. В., Данильченко В. А., Худякова Н. Ю., Чукреев П. В. Сформованість спеціальних умінь і навичок у майбутніх правоохоронців на етапі професійного становлення. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2019. Вип. 12 (120) 19. С. 20-27. (Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»).
9. Бондаренко В. В., Магльований А. В. Фізична підготовка у вищих навчальних закладах МВС України як основа здоров'я курсантів. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2015. Вип. 4 (59) 15. С. 47–50. (Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»).
10. Бондаренко В. В., Пронтенко К. В., Данильченко В. А. Специфіка фізичної підготовки працівників слідчих підрозділів Національної поліції України. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. 2019. Вип. 3(159). С. 17–22. (Серія «Педагогічні науки»). (DOI:10.5281/zenodo.3475691).
11. Бондаренко В. В., Худякова Н. Ю., Давигора Ю. І. Практичні аспекти формування професійної компетентності працівників патрульної поліції. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2020. Вип. 5 (125) 20. С. 29–35. (Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»). DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.5(125).05

12. Вереньга Ю. В., Пронтенко К. В., Бондаренко В. В., Безпалый С. М. Фізичний стан вперше прийнятих на службу працівників ОВС України. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2013. № 5. С. 18–23. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2013-05/13vyviau.pdf>.
13. Дідковський В. А., Бондаренко В. В., Кузенков О. В. Фізична підготовка працівників Національної поліції України : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ ; Кандиба Т. П., 2019. 98 с.
14. Дрозд О.В. Фізичний стан студентської молоді західного регіону України та його корекція засобами фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 / «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / О.В. Дрозд – К., 1998. – 24 с.
15. Зарубіжний досвід визначення рівня фізичної підготовленості працівників правоохоронних органів [Текст] : аналіт. огляд / [В. В. Бондаренко, В. А. Дідковський, Н. Ю. Худякова та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 64 с.
16. Михайлюк Є. Л. Функціональні проби в спортивній медицині : метод. рекомендації. Київ, 2005. 38 с.
17. Моргунов О. А. Удосконалення фізичної підготовки правоохоронців МВС України на початковому етапі навчання. Честь і закон. 2014. № 2. С. 46–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chiz_2014_2_10.
18. Пліско В. І., Бондаренко В. В. Вплив системи поетапної підготовки на розвитку когнітивного критерію професійної готовності майбутніх працівників патрульної поліції. Вісник Черкаського університету. 2018. Вип. 14. С. 66–72. (Серія «Педагогічні науки»). Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
19. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26 січ. 2016 р. № 50. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>.
20. Bondarenko, V., Okhrimenko, I., Tverdokhvalova, I., Mannapova, K., & Prontenko, K. (2020). Formation of the professionally significant skills and competencies of future police officers during studying at higher educational institutions. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 12(3), 246-267. <https://doi.org/10.18662/irrem/12.3/320>.
21. Kyslenko D., Bondarenko V., Yukhno Yu., Zhukevych I., Radzievskii R. Improving the physical qualities of students in higher educational establishments of Ukraine on guard activity via circular training. *Journal of Physical Education and Sport*. 2018. No. 18 (2). P. 1065–1071. URL: <http://efsupit.ro> (DOI: 10.7752/jpes.2018.s2159).
22. Kyslenko D., Bondarenko V., Plisko V., Bosenko A., Danylchenko V., Kuzmichova-Kyslenko Ye., Tylchik V., Donets I. Dynamics of security specialists' physical condition during professional training. *Journal of Physical Education and Sport*. 2019. No. 19 (2). P. 1099–1103. URL: <http://efsupit.ro> (DOI: 10.7752/jpes.2019.02159).
23. Plisko V., Doroshenko T., Prontenko K. Informational indicators of functional capacities of the body for teaching cadets from higher military educational institutions power types of sports. *Journal of Physical Education and Sport*. 2018. No. 17 (2). P. 1050–1054. URL: <http://efsupit.ro>. (DOI: 10.7752/jpes.2018.s2156).

References

1. Bondarenko, V.V. (2017). Sluzhbova pidhotovka yak skladova systemy profesiinoho navchannia pratsivnykiv Natsionalnoi politzii Ukrainy [Service training as part of a system of professional training for National Police staff of Ukraine]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova, Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov*, 7(89), 4-8. Retrieved from <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/20127/1/Bondarenko%20V.V..pdf> [in Ukrainian].
2. Bondarenko, V.V. (2017). Formuvannia hotovnosti do profesiinoi diialnosti pratsivnykiv pidrozdiliv patrolnoi politzii [Formation of readiness for the professional activity of the employees of the units of the patrol police]. *Profesiina osvita: metodolohiia, teoriia ta tekhnolohii, Professional education: methodology, theory and technology*, 6, 91-108 [in Ukrainian].
3. Bondarenko, V. V. (2010). Model yakosti pratsivnyka militsii, yaka nadaie yomu perevahu v umovakh nespodivanoho zitkennia z ozbroienym suprotivnykom. [Model of qualities of the police officer who gives him an advantage in the conditions of unexpected collision with the armed opponent] *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. T. H. Shevchenka. Seriiia : Pedahohichni nauky. Fizychnye vykhovannia i sport. Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. TG Shevchenko. Series: Pedagogical sciences. Physical education and sports*. 81 136 – 140. [in Ukrainian].
4. Bondarenko, V. V. & Reshko, S. M. (2015). Fizychnyi stan kursantiv Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav. [Physical condition of cadets of the National Academy of Internal Affairs]. *Yurydychna psykholohiia. Legal psychology*. 2. 180–190 [in Ukrainian].
5. Bondarenko, V.V. (2018). Profesiina pidhotovka pratsivnykiv patrolnoi politzii: zmist i perspektyvni napriamy [Professional training of patrol police officers: content and promising directions]. Kyiv [in Ukrainian].
6. Bondarenko, V. V. (2019). Teoretychni i metodychni osnovy profesiinoi pidhotovky maibutnikh pratsivnykiv patrolnoi politzii (Dysertatsiia doktora pedahohichnykh nauk). *Natsionalnyi universytet "Chernihivskiy kolehium" imeni T. H. Shevchenka Chernihiv* [in Ukrainian].
7. Bondarenko, V.V. (2012). Formuvannia rukhovykh umin ta navychok kursantiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv MVS Ukrainy u protsesi zaniat zi spetsialnoi fizychnoi pidhotovky [Formation of motor skills and skills of cadets of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the process of training on special physical training]. *Dysertatsiia kandydata pedahohichnykh nauk. Chernihivskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni T. H. Shevchenka. Chernihiv* [in Ukrainian].
8. Bondarenko, V. V., Danylchenko, V. A., Khudiakova, N. Yu. & Chukreiev, P. V. (2019) Sformovanist spetsialnykh umin i navychok u maibutnikh pravookhorontsiv na etapi profesiinoho stanovlennia. [Formation of special skills and abilities of future law enforcement officers at the stage of professional development.]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. (Seriiia № 15 «Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)»)*. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. (Series № 15 "Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)")*. 12 (120) 19. 20-27. [in Ukrainian].

9. Bondarenko, V. V. & Mahloanyi, A. V. (2015). Fizychna pidhotovka u vyshchyykh navchalnykh zakladakh MVS Ukrainy yak osnova zdorovia kursantiv [Physical training in higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine as a basis for the health of cadets]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. (Serii № 15 «Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)»). Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. (Series № 15 "Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)"). 4 (59) 15. 47-50 [in Ukrainian].
10. Bondarenko, V. V., Prontenko, K. V. & Danylchenko, V. A. (2019). Spetsyfika fizychnoi pidhotovky pratsivnykiv slidchykh pidrozdiliv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Specifics of physical training of investigative units of the National Police of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Chernihivskiy kolehium" imeni T. H. Shevchenka*. (Serii «Pedahohichni nauky»). Bulletin of the Taras Shevchenko National University "Chernihiv Collegium" (Series "Pedagogical Sciences"). 3(159). 17–22. (DOI:10.5281/zenodo.3475691).
11. Bondarenko, V. V., Khudiakova, N. Yu. & Davyhora, Yu. I. (2020). Praktychni aspekty formuvannia profesiinoi kompetentnosti pratsivnykiv patrolnoi politsii. [Practical aspects of formation of professional competence of patrol police officers]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. (Serii № 15 «Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)»). Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. (Series № 15 "Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)"). 5 (125) 20. 29–35. (DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.5(125).05 [in Ukrainian].
12. Verenha, Yu.V., Prontenko, K.V., Bondarenko, V.V., & Bezpalyy, S.M. (2013). Fizychnyi stan vpershe pryiniatykh na sluzhbu pratsivnykiv OVS Ukrainy [The physical state of the first time taken to the service of the officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Pedahohika, psykhohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*, 5, 18-23. Retrieved from <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2013-05/13vyviau.pdf> [in Ukrainian].
13. Didkovskiy, V.A., Bondarenko, V.V., Kuzenkov, O.V. (2019). Fizychna pidhotovka pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Physical training of employees of the National Police of Ukraine]. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav; Kandyba T.P. [in Ukrainian].
14. Drozd, O.V. (1998). Fizychnyi stan studentskoi molodi zakhidnoho rehionu Ukrainy ta yoho korektsiia zasobamy fizychnoho vykhovannia [Physical condition of student youth of the western region of Ukraine and its correction by means of physical education]. (Dysertatsiia kandydata nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu). Kyiv [in Ukrainian].
15. Bondarenko, V. V., Didkovskiy, V. A. & Khudiakova, N. Yu. (2020). Zarubizhnyi dosvid vyznachennia rivnia fizychnoi pidhotovlenosti pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv [Tekst] : analit. ohliad. [Foreign experience in determining the level of physical training of law enforcement officers [Text]: analyst. Review. Kyiv : Nats. akad. vnutr. Sprav. Retrieved from <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/4907/1/%D0%9B%D0%B8%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%BD%20%D0%92.%20%D0%92..pdf>
16. Mykhailiuk, Ye. L. (2005). Funktsionalni proby v sportyvni medytsyni [Functional tests in sports medicine]. metod. rekomendatsii. Kyiv [in Ukrainian].
17. Morhunov, O.A. (2014). Udoskonalennia fizychnoi pidhotovky pravookhorontsiv MVS Ukrainy na pochatkovomu etapi navchannia [Improvement of physical training of law enforcement officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine at the initial stage of training]. *Chest i zakon, Honor and law*, 2, 46-49. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chiz_2014_2_10 [in Ukrainian].
18. Plisko, V.I., & Bondarenko, V.V. (2018). Vplyv systemy poetapnoi pidhotovky na rozvytok kohnityvnoho kryteriiu profesiinoi hotovnosti maibutnykh pratsivnykiv patrolnoi politsii [Influence of the system of stage-by-stage training on the development of a cognitive criterion of professional readiness of future officers of the patrol police]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu, Bulletin of Cherkasy University*, 14, 66-72 [in Ukrainian].
19. Nakaz MVS Ukrainy "Prozatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu sluzhbovoi pidhotovky pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy": vid 26 sich. 2016 r. No. 50 [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine "On Approval of the Regulation on the Organization of Official Training of National Police Workers of Ukraine" from January 26, 2016, No. 50].(n.d.).zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16> [in Ukrainian].
20. Bondarenko, V., Okhrimenko, I., Tverdokhvalova, I., Mannapova, K., & Prontenko, K. (2020). Formation of the professionally significant skills and competencies of future police officers during studying at higher educational institutions. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 12(3), 246-267. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/320>.
21. Kyslenko D., Bondarenko V., Yuhno Yu., Zhukevych I., & Radzievskii, R. (2018). Improving the physical qualities of students in higher educational establishments of Ukraine on guard activity via circular training. *Journal of Physical Education and Sport*, 18(2), 1065–1071. Retrieved from <http://efsupit.ro> (DOI: 10.7752/jpes.2018.s2159).
22. Kyslenko, D., Bondarenko, V., Plisko, V., Bosenko, A., Danylchenko, V., Kuzmichova-Kyslenko, Ye., Tylchik, V., & Donets, I. (2019). Dynamics of security specialists' physical condition during professional training. *Journal of Physical Education and Sport*, 19(2), 1099-1103. Retrieved from <http://efsupit.ro> (DOI: 10.7752/jpes.2019.02159).
23. Plisko, V., Doroshenko, T., & Prontenko, K. (2018). Informational indicators of functional capacities of the body for teaching cadets from higher military educational institutions power types of sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(2), 1050-1054. Retrieved from <http://efsupit.ro>. (DOI: 10.7752/jpes.2018.s2156).